

1. sz. melléklet

**Sárospatak város iskolán kívüli sportéletének
helyzetképe**

(tények, szereplők, utak)

1. Bevezetés

Sárospatak sporttörténetének monografikus igényű feldolgozása 2002-ben látott napvilágot Dr. Csajka Imre munkájaként.¹ A tanulmánykötet sorra veszi a sporttal foglalkozó egyesületek, illetve oktatási intézmények tevékenységét. Ebből megállapítható, hogy Sárospatak sportélete a múltban kifejezetten sokoldalú, sportoló- és gyermekcentrikus volt.

A 2. világháború utáni időszakban a Sárospataki Torna Club, a Sárospataki Tanítóképző Sport Klub, a Spartacus Természetbarát Egyesület, a Sárospataki Elektromos Sport Egyesület, illetve az iskolai és diáksport egyesületek – Esze Tamás Általános Iskola, Petőfi Sándor Általános Iskola (a két intézmény összevonása után II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola), Gyakorló Általános Iskola, Rákóczi Gimnázium (a restitúció után: Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma), az Árpád Vezér Gimnázium – foglalkoztak intézményszerű keretek között a sárospataki sportélet szervezésével.

Az oktatott és versenyszerűen űzött sportágak széles palettája volt megtalálható városunkban. Úszás, atlétika, jégkorong, gyors- és műkorcsolya, vívás, torna, kézilabda, kosárlabda, röplabda, labdarúgás, vízilabda (!), birkózás, ökölvívás, sakk, asztalitenisz és lövészet egyaránt szerepelt az iskolai és az iskolán kívüli testnevelés városi szintű programjában. A program ebben nem szervezett, és koncepcionális fogalmat takar, hiszen Sárospataknak, mint közigazgatási egységnek sohasem volt egységes sport programja. A sportágankénti edzések minden időben a nagy jelentőségű és emberileg is nagy formátumú testnevelők hozzáállásán múltak. Nem célunk felsorolni azokat a testnevelőket, akik minden korszakban résztvettek az iskolai vagy egyesületi edzések és versenyek megszervezésében, de feltétlenül meg kell említenünk Szabó Károly, Sipos György, Bolvári Péter, Csajka Imre, Szűcs Mihály és Tölgyesi István nevét, akik nélkül a sárospataki sportélet semmivel sem lett volna más, mint bármelyik átlagos nagyközség/kisváros hagyományosan magyar és hagyományosan szocialista társadalmi szegmense.²

2009-ben is színes sportélet jellemzi Sárospatakot, hiszen ugyanúgy megtalálhatók a „hagyományos”, mint az új, mostanság a köztudatba került, kerülő sportágak.³ Az önkormányzati szerepvállalás is viszonylag jelentősnek mondható, hiszen a képviselő-testület a 2009. évi költségvetésben 11 500 000 Ft-ot különített el sportegyesületek támogatására, illetve sportszakmai célok megvalósítására. Ez emelkedő tendenciát mutat, hiszen az elmúlt években szintentartó jelleggel 9 500 000 Ft volt sportra fordítható önkormányzati keretből. Látható ugyanakkor, hogy – ha Sárospatak működési költségvetését vizsgáljuk –, költségvetés arányosan ez az összeg 0,32%-os. Nem sok, hiszen a városok esetében ez az arány általában 0,5-1,5% között mozog. Mégis azt kell

---

¹ Dr. Csajka Imre: Kis pataki sporttörténet, Sárospatak, 2002.

² Pl. városi, munkahelyi és szakszervezeti szpartakiádok.

³ Hagyományosan pataki sportágak: labdarúgás, kézilabda, ökölvívás, asztalitenisz. Iskolán belül: torna, evezés. Új sportágak: vízilabda, darts, modellezés, sporthorgászat, ulti. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy a birkózás, mint pataki sikersport sajnos megszűnt, köszönhetően elsősorban az 1990-2006. év között működő városvezetés és a birkózó szakosztály vezetése közötti személyi ellentéteknek. Sajnálatos ez, hiszen a szomszéd várban, Sárospatak ikervárosában Sátoraljaújhelyen ma is sikeresen működnek a birkózók.

mondanunk, hogy Sárospatak város erején felül járul hozzá a város sportéletének támogatásához, hiszen a költségvetési hiány 350 millió forintra lett tervezve.⁴

Sajnos az utóbbi évtizedben bekövetkezett gazdasági-társadalmi változások merőben új közeget teremtettek a sportnak. Megszűnt a sportszervezetek, sportegyesületek, szövetségek direkt állami finanszírozása. Az elmúlt időszakban a szociális, a kulturális és az oktatási alapfeladatok tömege zúdult a helyi önkormányzatokra, miközben a sport egyre inkább háttérbe szorult. A sport korábbi nagy mecénásai, az állami vállalatok, a szövetkezetek jelentős része tönkrement, átalakult, sporttámogató tevékenységük szinte megszűnt. A kisebb vállalkozások pusztán létükért küzdenek, nemigen alkalmasak a mecénási szerepkörre, mégis viszonylag nagy anyagi erőket mozgósítanak egy-egy sportág támogatására.

Mindezek következtében a sport az elmúlt években jelentős veszteségeket szenvedett, nem közpénzből történő finanszírozása számottevően csökkent. Ellentmondást jelent az is, hogy míg – országos szinten – a versenysport, az élsport területén kimagasló eredményeket és nemzetközi sikereket érnek el sportolóink, addig a lakosság döntő többségének rossz az egészségi, edzetségi állapota. Az átalakulás folyamata a mai napig nem zárult le, ezért országos és helyi szinten egyaránt átmeneti időszakát éli a sport. Természetesen az emberek szemléletváltozása is szükséges, hiszen egyre romló egészségi állapotunk (csökkenő élettartam, szív- és érrendszeri betegségek növekvő aránya, túlsúlyosok, szenvedélybeteg

Problémája) ellenére is jócskán elmarad úgy a versenysportolók, mint az egészségükért mozgó aránya a nyugati országokétól, városokétól. Az EU országokban nem ritka, hogy a lakosok 60-70%-a mozog, sportol – ezzel szemben Sárospatakon ez jó ha eléri a 10%-ot. A legolcsóbb gyógyszer pedig maga a sport...

2. Sportegyesületek, szakosztályok

2.1. Sárospataki Torna Club

A Sárospataki Torna Club (továbbiakban: STC) 1927-ben alakult, az akkori Ipartestület keretén belül. Mai nevét többszöri névváltozást követően⁵ vette fel. Legrégebbi szakosztálya a labdarúgóké, akik a 2008/2009-es bajnokságban a megyei II. osztályban szerepelnek. Az évek során egyéni és csapatsportágak edzéseit is beindították, így az ökölvívókét (1940-óta), a kézilabdázókét (1978-), az asztaliteniszezőkét (1959-), a birkózókét (1950-1995), illetve a röplabdásokét (1947-1949) és a triatlonistákét (1996-1998). Sajnos ma már nem beszélhetünk sárospataki birkózásról (az okokról a volt alpolgármestert kellene megkérdezni), illetve a Triatlon Szakosztály sajnálatos megszűnését is

---

⁴ Forrás: Sárospatak város 2009. évi költségvetése.

⁵ 1940: Sárospataki Sport Egyesület, 1945: Sárospataki Barátság Torna Club, 1948: Sárospataki Vasutas Sport Club.

szomorúan kell megállapítanunk. A helyzetelemzésben 2007-es és 2009-es adatokat adunk közre.⁶ Helyzetelemzésünkben a labdarúgó, a kézilabda, az ökölvívó és az asztalitenisz szakosztályok működéséről szólunk.

2.1.1. Labdarúgó szakosztály

A szakosztályban sportolók száma:

2007: **101 fő**, ebből igazolt versenyző: **94 fő**

2009: **110 fő** ebből igazolt versenyző: **102 fő**

Különböző korcsoportokban sportolók száma:

Korcsoport	2007.	2009.
6-7 éves	0	0
8-9 éves	0	0
10-11 éves	0	0
12-13 éves	22	15
14-15 éves	15	18
16-17 éves	20	13
18-19 éves	8	20
20-21 éves	12	16
Felnőtt	17	20
Összesen	94	102

Költségvetési adatok:

2007. évi költségvetési főösszege: **6 121 180 Ft.**

2009. évi költségvetési főösszege: **9 260 000 Ft.**

A költségvetési növekmény aránya: **66,1%**

Az STC Labdarúgó Szakosztálya ebben az idényben – immár második éve – a BAZ Megyei Bajnokság II. osztályában szerepel. A csapat hazai mérkőzéseit 50-200 fő közötti közönség tekinti meg alkalmanként. Jelen állás szerint – a szakvezetés, a játékosok és a támogatók egybehangzó reménye szerint – az elvárás, hogy a csapat a következő idényben (2009/2010) újra a Megyei I. osztályban szerepeljen. Az önkormányzati támogatás évről-évre kifejezetten jelentősnek és kiugrónak számít (2008-ban 2 800 000 Ft). Jelen stratégia szerzőjének nem volt alkalma arra, hogy a szakosztályi költségvetés bevételi oldalának további részleteibe betekintést nyerjen, ezért mélyebb elemzést készíteni nem tudtunk.

---

⁶ Hajdu Imre: Sárospatak város sportegyesületeiről, 2006-2009. Kézirat a szerzőnél.

Ha az utánpótlás csapatok eredményeit vesszük sorba, elmondhatjuk, hogy az U13-U19-es korcsoport mindegyike nagyon szépen és reménykeltően szerepel a bajnokságban (Megyei I. osztályú bajnoki címek sora).

2.1.2. Kézilabda szakosztály⁷

A szakosztályban sportolók száma:

2007: **41 fő**, ebből igazolt versenyző: **37 fő**

2009: **61 fő** ebből igazolt versenyző: **55 fő**

Különböző korcsoportokban sportolók száma:

Korcsoport	2007.	2009.
6-7 éves	0	0
8-9 éves	0	0
10-11 éves	0	14
12-13 éves	1	3
14-15 éves	13	6
16-17 éves	4	9
18-19 éves	1	3
20-21 éves	4	0
Felnőtt	14	20
Összesen	37	55

Költségvetési adatok:

2007. évi költségvetési főösszege: **3 373 400 Ft.**

2009. évi költségvetési főösszege: **5 890 000 Ft.**

A költségvetési növekmény aránya: **57,3%**

Az STC kézilabda csapata az elmúlt években gyors fejlődésnek indult, ami mind játékosállományában, mind pedig eredményességében is megmutatkozott. Eredményeik: 2005/2006. évi bajnokság: BAZ Megyei Bajnokság I. helyezés (feljutás az NB II-be); 2006/2007. évi NB II-es bajnokság észak-keleti csoport VIII. helyezés; 2007/2008. évi bajnokság: NB II. észak-keleti csoport I. helyezés (feljutás az NB I/B-be). Anyagi okok miatt azonban sajnos vissza kellett lépni a magasabb osztályú bajnokságtól, így a 2008/2009-es szezonban is az NB II-ben szerepel a csapat. A publikált eredményekből úgy tűnik, hogy a szakosztályvezetés inkább a felnőtt csapatra koncentrál, de mint a fenti kimutatásból is kiderül, viszonylag magas az utánpótláskorú versenyzők száma is.⁸

Később tárgyaljuk majd a Sárospataki Utánpótlás Nevelő Sportiskola (továbbiakban: SUSI) tevékenységét, azonban már most megjegyezzük, hogy az alsóbb korcsoportokban a sárospataki kézilabda-palánták a SUSI színeiben versenyeznek az ún. Adidas-bajnokságban. Felmenő rendszerről

⁷ <http://stchandball.mindenkilapja.hu/> - a honlap 2008-ban frissült utoljára.

⁸ 2007. és 2009. évi sporttámogatási adatlap.

nem beszélhetünk, hiszen az NB II-ben nem kötelező a serdülő csapatok indítása, így a kicsik (a SUSI nélkül) csak később kerülhetnek az országos kézilabda vérkeringésébe.

2.1.3. Ökölvívó szakosztály

A szakosztályban sportolók száma:

2007: **39 fő**, ebből igazolt versenyző: **27 fő**

2009: **39 fő** ebből igazolt versenyző: **27 fő**

Különböző korcsoportokban sportolók száma:

	2007.	2009.
6-7 éves	8	8
8-9 éves	6	6
10-11 éves	4	4
12-13 éves	2	2
14-15 éves	5	5
16-17 éves	5	5
18-19 éves	4	4
20-21 éves	4	4
Felnőtt	1	1
Összesen	39	39

Költségvetési adatok:

2007. évi költségvetési főösszege: **3 799 500 Ft.**

2009. évi költségvetési főösszege: **3 459 000 Ft.**

A költségvetés növekmény aránya: **-8,96%**

A szakosztály 2009. évi célkitűzései – egyéni sportágról lévén szó – között „2-3 válogatott sportoló és 4-5 tornagyőzelem szerepel”. Az ökölvívók évente 8-10 országos versenyen vesznek részt. Több magyar bajnoki éremmel is büszkélkedhetnek sportolói, azonban sajnálatos, hogy a 2008. évi szakosztályi rangsor 55 egyesülete között nem szerepel az STC.⁹ A pontszerzés feltétele az volt, hogy a 2008.-évben valamelyik korosztályos férfi vagy női Magyar Bajnokságon vagy kontinentális bajnokságon (VB, EB) kell érmes helyezést elérni.

2.1.4. Asztalitenisz szakosztály

A szakosztályban sportolók száma:

2007: nincs adat

2009: **16 fő** ebből igazolt versenyző: **12 fő**

⁹ http://www.boxing.mconet.biz/documents/_2009_szakosztalyirangsor_pdf_812_20090309105303_443.pdf

A szakosztályban csak felnőtt versenyzők szerepelnek. Terveik között szerepel, hogy 2009-ben elsősorban az általános iskolások között elindítják a rendszeres edzéseket.

Költségvetési adatok:

2008. évi költségvetési főösszege:

- bevétel: 808 000 Ft

- kiadás: 659 278 Ft

2009. évi költségvetési főösszege: **820 000 Ft Ft.**

A költségvetés kiadási oldalának növekménye: **19,6%**

Az asztaliteniszezők a megyei bajnokság csapatversenyein és a regionális bajnokság küzdelmeiben szerepelnek, ahol az idei célkitűzés mindkét esetben a 3. helyezés megszerzése. Ahhoz mérten, hogy kevés sportolót tudhatnak soraikban, kifejezetten agilisak a szakosztály tagjai, hiszen a már említett bajnokságokon kívül egyéni és párosversenyeken is rendszeresen megjelennek. A rendelkezésünkre álló adatokból úgy tűnik, hogy a igazán szükség van a diákok aktivizálására, hiszen annak hiányában szabadidős tevékenységnek (a szó negatív kicsengése nélkül) foghatjuk fel a szakosztály működését.

2.2. Zempléni Vízilabda Klub

A szakosztályban sportolók száma:

2007: **20 fő**, ebből igazolt versenyző: **10 fő**

2009: **52 fő** ebből igazolt versenyző: **29 fő**

Különböző korcsoportokban sportolók száma:

	2007.	2009.
6-7 éves	3	0
8-9 éves	4	14
10-11 éves	2	16
12-13 éves	10	12
14-15 éves	1	10
16-17 éves	0	0
18-19 éves	0	0
20-21 éves	0	0
Felnőtt	0	0
Összesen	20	52

Költségvetési adatok:

2007. évi költségvetési főösszege: **1 370 000 Ft.**

2009. évi költségvetési főösszege: **4 500 000 Ft.**¹⁰

---

¹⁰ Egyesületi költségvetés. Az egyesület nem készít szakosztályi költségvetést, hiszen az átjárás a pataki és az újhelyi gyerekek között folyamatos. Csapatportágról lévén szó, a korosztályos csapatokban egyaránt megtalálhatók pataki és újhelyi gyerekek.

A 2005-ben alakult Zempléni Vízilabda Klub (továbbiakban: ZVK) tavalyi (2007/2008. bajnoki év) beszámolójában ezt olvashatjuk: „A tavalyi év legnagyobb szakmai kihívása a Sárospataki Szakosztály megalakulása után az a feladat volt, ami az egész egyesületünk alapját jelentheti. Fogalmam sem volt arról, hogy hány gyerek jelentkezik Patakról, hogy ezek között a gyerekek között lesz-e kiugró tehetség, hogy utol tudják-e érni az Újhelyben már 3 éve dolgozó kortársaikat. Nem tudhattuk, hogy a szülők elismerik-e egyáltalán nevelési módszereimet, lesz-e annyi kitartás és segítő szándék a szülőkből, mint Újhelyben – hiszen e nélkül azonnali halálra ítéltetik az egyesület – valamint nem tudtam, hogy a sárospataki fürdőben milyen viszonyt tudunk kialakítani az ott dolgozókkal, beosztottakkal és vezetőikkel. Nem tudhattuk előre, hogy a sárospataki közvélemény hogyan fogadja a vízilabdásokat, munkánkat, eredményeinket. Szakmai hitvallásunk egyik fő gondolata, hogy ha a fő problémákat meg tudom oldani, akkor a többi ügyis jön magától.”¹¹

A klub játékosai alapesetben a regionális bajnokságban szerepelnek különböző utánpótlás korosztályokban (U12-13, U13-14, U15-16). Évente több bajnoki címet szereznek többek között az Eger, a Nyíregyháza, a Miskolc és a Debrecen csapataival közös bajnokságban. Ezen kívül évente részt vesznek a szentesi Olimpiai Reménységek Vízilabda Versenyén, ahol méltóképpen képviselik városaikat. Lányjátékosaik közül hárman az országos bajnokságban is szerepelnek a KSI SE színeiben kettős igazolással. Egy pataki kislány pedig a korosztályos válogatott keret tagja immár két éve.

2.3. Sárospataki Utánpótlás Nevelő Sportiskola Egyesület

A szakosztályban sportolók száma:

2007: ebben az évben alakult

2009: **103 fő**, ebből igazolt versenyző: **32 fő**

Különböző korcsoportokban sportolók száma:

2009: 6-7 éves: 10 fő, 8-9 éves 36 fő, 10-11 éves: 40 fő, 12-13 éves: 17 fő. Összesen: **103 fő**

Költségvetési adatok:

2008. évi költségvetési főösszege: **2 350 000 Ft.**

2009. évi költségvetési főösszege: **4 835 500 Ft.**

„2007. szeptember 12-én megalakult a SÁROSPATAKI UTÁNPÓTLÁSNEVELŐ SPORTISKOLA, röviden a SUSI, aminek a feladata a gyermekek komoly képzése minden téren; edzés szám növelése; a sárospataki legnépszerűbb sportágak utánpótlás nevelésének felkarolása.” [...] „SUSI falain belül jelenleg a szivacskezilabda, kézilabda és a labdarúgás három korcsoportja van jelen, mégpedig az

---

¹¹ <http://www.zvk.uw.hu>

1998-2001-ben születettekkel dolgozunk 98 (!) tanulóval. Januártól a torna is szeretne csatlakozni, és évről évre más sportágak is bevonásra kerülnek. Tehát a specifikus felmenőrendszer működik nemcsak labdarúgásban, de szivacskezilabdában, kézilabdában is. A SUSI megmutatta, hogy létezik a szülők körében is igény, és ez a város határain túlra is kiterjed. A Sportiskolában a sárospataki gyermekeken túl, Karcsáról, Kenézlőről, Sátoraljaiújhelyből (!), Hercegkútról, Makkoshotykáról, Erdőhorvátiból, Vámosújfaluból, Tiszakarádról, Pácimból, Károlyfalváról és Vajdácskáról is bejárnak a tanulók, ami figyelemre méltó...”¹²

És valóban: az 1998-as fiú szivacskezilabda csapat megyei és regionális bajnoki címe mellett az országos elődöntőn másodk lett. Ugyanez a csapat Magyarország legrangosabb tornáján a Főnix Kupán 2. helyezést ért el a 2008-as esztendőben.

A SUSI a jövőben mind kézilabdában mind labdarúgásban együttműködési megállapodást köt az STC szakosztályaival, hogy a felmenő rendszerű képzést ezekben a sportágakban is megvalósítsák.

2.4. Sorompó Darts Klub

A szakosztályban sportolók száma:

2007: **19 fő**, ebből igazolt versenyző **19 fő**

2009: **18 fő**, ebből igazolt versenyző: **9 fő**

Különböző korcsoportokban sportolók száma:

	2007.	2009.
6-7 éves	0	0
8-9 éves	0	0
10-11 éves	0	0
12-13 éves	0	0
14-15 éves	0	0
16-17 éves	0	1
18-19 éves	0	0
20-21 éves	3	2
Felnőtt	16	15
Összesen	19	18

Költségvetési adatok:

2007. évi költségvetési főösszege: **864 000 Ft.**

2009. évi költségvetési főösszege: **935 000 Ft.**

A költségvetési növekmény aránya: **7,59%**

Az elmúlt időszakban alakult egyesület komoly megyei és országos eredményekkel rendelkezik. Több játékos is szerepel a 2008/2009. évi országos ranglistán: Béres Károly a 8. Hornyák István a 31.,

¹² <http://www.susi.mlap.hu>

Nagy Sándor pedig a 90. helyen áll. Hornyák István, Tagai András és Béres Károly a megyei ranglistát vezetik. Párosban is elismerésre méltóak az eredményeik: a Hornyák-Béres páros azt országos ranglista 5. helyét foglalja el.¹³ Az egyesület létszáma sajnos stagnál, ráadásul az utánpótlás sem látszik megoldottnak (1 fő 16-17 éves játékos).

2.5. Bodrogmenti Sporthorgász Egyesület

A szakosztályban sportolók száma:

2007: **643 fő**, ebből igazolt versenyző **23 fő**

2009: **680 fő**, ebből igazolt versenyző: **14 fő**

Különböző korcsoportokban sportolók száma:¹⁴

	2007.	2009.
6-7 éves	0	5
8-9 éves	0	10
10-11 éves	0	10
12-13 éves	0	0
14-15 éves	0	2
16-17 éves	0	0
18-19 éves	5	0
20-21 éves	3	2
Felnőtt	15	10
Összesen	23	39

Költségvetési adatok:

2007. évi költségvetési főösszege: **11 310 760 Ft.**

2009. évi költségvetési főösszege: **9 517 000 Ft.**

A költségvetési növekmény aránya: **-15%**

Az egyesület versenyzői – a rendelkezésre álló adatok alapján – főleg helyi versenyeken indulnak. A nagy taglétszám elsősorban a szabadidős horgászokat jelenti. A sportszerűen horgászók pedig az előbb említett helyi versenyeken indulnak, ott azonban szép sikereket érnek el.

2.6. MTTSZ Sárospataki Modellező Klub

A szakosztályban sportolók száma:

2007: **12 fő**, ebből igazolt versenyző **4 fő**

2009: **20 fő**, ebből igazolt versenyző: **6 fő**

¹³ <http://www.sorompodartsclub.gportal.hu>

¹⁴ Nincs adatunk arról, hogy miért nem egyezik a korcsoportonkénti bontás az igazolt versenyzők számával.

Különböző korcsoportokban sportolók száma:

2007: 12 fő felnőtt

2009: 18 fő felnőtt, 2 fő 14-15 éves

Költségvetési adatok:

2007. évi költségvetési főösszege: **401 600 Ft.**

2009. évi költségvetési főösszege: **470 000 Ft.**

A költségvetési növekmény aránya: **14,55%**

„A Sárospataki Modellező Klub 1974-óta működik folyamatosan, 1992-ben bíróság által is bejegyzett klubként van jelen. Számos országos és nemzetközi versenyen képviseltük Sárospatakot illetve Magyarországot. Nagyon sok sikeres és eredményes verseny után az utóbbi időben a létszám csökkenése miatt, valamint anyagi okokból kifolyólag kevesebb versenyen, és kisebb létszámban vettek részt tagjaink. Az elmúlt években néhány régi klubtagunk ismét jelezte szándékát újbóli versenyeken való részvételre, e sportág népszerűsítésére, valamint klubunk régi állapotának visszaállítására.” Az egyesület honlapján található információk szerint sárospataki táborok és versenyek megrendezését tervezik.¹⁵ Hajó szakágban Gönczfalvi Balázs 2006-óta ér el figyelemre méltó eredményeket.

2.7. Sárospataki Ulti Egyesület

A szakosztályban sportolók száma:

2007: **28 fő**, ebből igazolt versenyző **20 fő**

2009: **15 fő**, ebből igazolt versenyző: **15 fő**

Különböző korcsoportokban sportolók száma:

2007: 19 fő felnőtt, egy fő 18-19 éves.

2009: 15 fő felnőtt.

Költségvetési adatok:

2007. évi költségvetési főösszege: **471 000 Ft.**

2009. évi költségvetési főösszege: **428 250 Ft.**

A költségvetési növekmény aránya: **-9,07%**

---

¹⁵ <http://modellteam.extra.hu/home.html>

2.8. Árvay DSE

A szakosztályban sportolók száma:

2007: **204 fő**, ebből igazolt versenyző **26 fő**

2009: **142 fő**, ebből igazolt versenyző: **16 fő**

Különböző korcsoportokban sportolók száma:

	2007.	2009.
6-7 éves	10	23
8-9 éves	36	27
10-11 éves	72	32
12-13 éves	54	36
14-15 éves	32	24
16-17 éves	0	0
18-19 éves	0	0
20-21 éves	0	0
Felnőtt	0	0
Összesen	204	142

Költségvetési adatok:

2007. évi költségvetési főösszege: **1 940 000 Ft.**

2009. évi költségvetési főösszege: **1 970 000 Ft.**

A költségvetési növekmény aránya: **9,84%**

Komplex, sok sportágra kiterjedő utánpótlás nevelő tevékenységet folytat, elsősorban agilis, a szó igazi jó értelmében vett megszállott pedagógusok révén. Öt sportágban (torna, kézilabda, labdarúgás, sakk, floorball) érnek el jelentős eredményeket. Ezek az elmúlt évben a következők voltak:

- Torna:
  - o 2009: Diákolimpia megyei döntő 8. hely
  - o 2008: Diákolimpia megyei döntő 10. hely
  - o 2007: Diákolimpia megyei döntő 7. hely
- Kézilabda:
  - o 2007: Diákolimpia megyei döntő 2. hely
  - o 2008: Diákolimpia megyei döntő 1. hely
  - o 2008: Országó elődöntő 3. hely
  - o 2008: Adidas Kupa megyei és regionális döntő 1. hely
- Labdarúgás
  - o 2007: Góliát-McDonalds Kupa 4. és 5. hely
  - o 2008: Gólit-McDonalds Kupa 1. és 4. hely
  - o 2008: Diákolimpia megyei döntő (lányok) 2. hely
- Sakk:

- 2006: Diákolimpia csapat (megyei bajnokság) 3. hely, egyéni 3. hely
- 2007: Diákolimpia csapat (megyei bajnokság) 3. hely, egyéni 3. hely
- 2008: Diákolimpia csapat (megyei bajnokság) 3. hely, egyéni 6. hely
- Floorball:
  - 2008/2009: Diákolimpiai regionális 1. hely, országos döntő 2. hely.

Az Árvay DSE a ME Árvay József Gyakorló Iskolája keretein belül működik, testnevelői, illetve edzői az iskola pedagógusai. Humán erőforrás terén átjárás tapasztalható a SUSI és az Árvay DSE között, azaz sok esetben (több sportág esetében) ugyanazok edzik a csapatokat az egyik, illetve a másik sportszervezetnél is.

2.9. Rákóczi DSE

A szakosztályban sportolók száma:

2007: **476 fő**, ebből igazolt versenyző **26 fő**

2009: **492 fő**, ebből igazolt versenyző: **60 fő**

Különböző korcsoportokban sportolók száma:

Korcsoport	2007.	2009.
6-7 éves	36	30
8-9 éves	76	42
10-11 éves	84	45
12-13 éves	110	51
14-15 éves	70	51
16-17 éves	0	0
18-19 éves	0	0
20-21 éves	0	0
Felnőtt	0	0
Összesen	376	219

Költségvetési adatok:

2007. évi költségvetési főösszege: **2 340 000 Ft.**

2009. évi költségvetési főösszege: **2 120 000 Ft.**

A költségvetési növekmény aránya: **9,40%**

A Rákóczi DSE – akárcsak az Árvay DSE esetében – az anyaintézményen belüli, de tanórán kívüli sportedzések, oktatások „felelőse”. Kifejezetten sajátos helyzet tapasztalható ebben az egyesületben, hiszen a főállású testnevelők közül egyedül Sontra László vállal aktív szerepet a DSE munkájában. A másik három testnevelő különböző (sokszor nem látható) okok miatt ebben a tevékenységben nem vesz részt. „Játékos ügyesség-atlétika” sportágban alsós tanító viszi a DSE foglalkozásait. A vízilabda (2008-ban Diákolimpia országos 4. hely) edzéseket a ZVK vezető edzője, Erdei János tartja,

Kosárlabdában egy ÁVG-s (Árpád Vezér Gimnázium és Kollégium) pedagógus működik közre a gyerekek felkészítésében. A Rákóczi DSE a következő sportágakban ért el eredményeket a közelmúltban:

- Kosárlabda Diákolimpia (lány):
  - körzeti döntő 1. helyezés, megyei elődöntő
- Labdarúgás:
  - Diákolimpia megyei 3. helyezés
- Úszás:
  - Diákolimpia megyei döntő „A” és „B” kategória: 2., 3., 4., 5., 6. és 7. helyezés.
- Vízilabda:
  - Diákolimpia országos 4. helyezés (1995-ös korcsoport)

2.10. Sárospataki Elektromos SE Sakk Szakosztálya

A szakosztályban sportolók száma:

2007: **46 fő**, ebből igazolt versenyző **46 fő**

2009: nincs adat

Különböző korcsoportokban sportolók száma:

2007: 10-11 éves: 5 fő, 12-13 éves: 5 fő, 14-15 éves: 6 fő, 16-17 éves: 5 fő, 18-19 éves: 2 fő, 20-21 éves 2 fő, felnőtt: 21 fő.

Költségvetési adatok:

2006: 1 350 880 Ft

2007: 1673 000 Ft

A költségvetési növekmény aránya: **19,25%**

A szakosztály 2006-ban az NBI/B osztályban szerepelt. Jelentősebb eredményei:

Csapatbajnokságok:

2004: NBI/B: 6. helyezés. Megyei 1. helyezés. 2005: NBI/B: 3. helyezés. Megyei 6. helyezés. 2006: NBI/B: 6. helyezés. Megyei 8. helyezés. Megyei Ifi CsB: 1 helyezés.

Egyéni eredmények:

- DEAC Open nemzetközi verseny 1. helyezés.
- FIDE mesteri cím: Szilágyi Zsolt, Braun Márton.
- Nemzetközi Mesteri Norma: Szilágyi Zsolt
- BAZ Megye Felnőtt Bajnoksága: 1 helyezés.

3. Sportlétesítmények

3.1. Sportpálya

A városi sportpálya jelen pillanatban önkormányzati kezelésben van. Itt tartják edzésüket és mérkőzéseiket a labdarúgók, illetve szintén ingyenesen használhatják az iskolai osztályok, valamint a DSE-k. Az elmúlt években felmerült az, hogy a Vay Miklós Szakképző Iskola átveszi az üzemeltetést, ez azonban – ha információink jók – a kocsmák közelsége miatt nem volt jogszerűen kivitelezhető. Kiszolgáló létesítményei sajnos eléggé rossz állapotban vannak, felújításuk és bővítésük a következő évek feladata lenne.

3.2. ÁVG Sportcsarnok

Az ÁVG sportcsarnoka minden városi rendezvény házigazdája. Szabvány méretű kézilabda pályáján zajlanak az STC kézilabda mérkőzései, de ezen kívül öntevékeny baráti társaságok és ad-hoc kispályás labdarúgó csapatok is használják. A lelátó befogadóképessége 150-200 fő, de a tervezés miatt a nézőtérre való rálátás sok esetben korlátozott.

3.3. Városi Uszoda

25 méteres medencéje használható sportolásra, amit a városi úszóversenyek során ki is használnak iskoláink. E mellett önkormányzati rendelet értelmében úszásoktatás céljára a DSE-k térítésmentesen használhatják a létesítményt. A ZVK kedden és csütörtökön külön megállapodás és díjfizetés ellenében itt tartja edzéseit. Mivel a medence egyik hosszanti oldala 1,5 méter, így csak keresztben, a rajtkő felőli oldalon lehet az edzéseket megtartani. A fürdő fejlesztése talán magával hozza azt is, hogy sportmedence terén is történjenek fejlesztések.

3.4. Lőtér

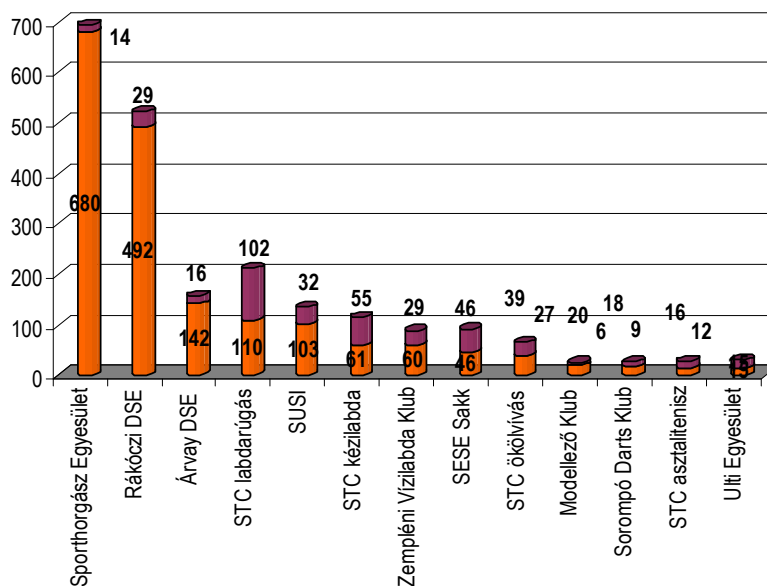
A Bláthy Ottó utca végén, a régi kőbánya területén található. Kincstári tulajdon, amit az MTTSZ használ funkciójának megfelelően. Nyaranta kulturális rendezvényeknek is helyt ad.

3.5. Iskolai tornatermek

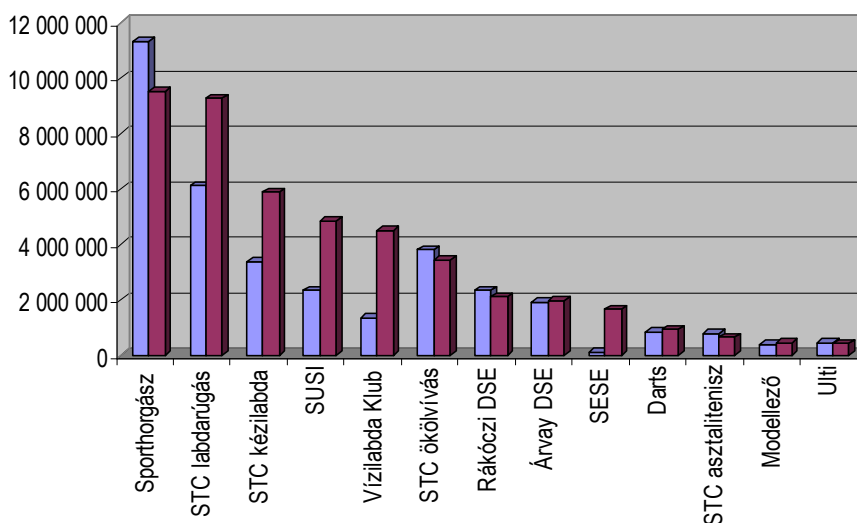
Az Árvay József Általános Iskolának és a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolának (A Petősi utcai épületben) egyaránt van tornaterme, de sportesemények lebonyolítására (utánpótlás szinten) csak az előbbi alkalmas. Hasonló helyzet a Református Kollégium esetében is.

4. Összegzés

Az összes tagok és igazolt versenyzők aránya az egyesületeken belül (2009)

Egyesületek, sportágak költségvetése (2007/2009)

A városi sportszervezetek költségvetése 2007-ben 35 284 440, 2009-ben pedig 45 716 750 Ft, ami 22,81%-os emelkedést jelent. A működéshez szükséges pénzüsszeg minden esetben több forrásból tevődik össze: önkormányzat, pályázatok (NCA, Wesselényi, Megyei Mecénás), illetve szponzorok. Meg kell azonban mondani, hogy – mint a bevezetőben utaltunk is rá – ez utóbbi forrás a legbizonytalanabb, hiszen a helyi vállalkozások is sok esetben a pusztta létükért küzdenek. Az önkormányzat sportcélokra elkülönített kerete 2009-ben annak ellenére nőtt közel 18%-al, hogy Sárospatak Önkormányzata jelentős forráshiánnyal küzd. Mint a 2009. évi sporttámogatások

előterjesztéséből kitűnik, ebben az évben elsősorban azokat az egyesületeket szeretné támogatni az önkormányzat, amelyek jelentős utánpótlás-nevelő tevékenységet folytatnak.

A fenti diagramon jól látható, hogy a sportszervezetek költségvetése annak függvényében emelkedett a vizsgált két év összevetésében, hogy egyrészt mennyire önállóak, másrészt pedig, hogy mekkora taglétszámmal bírnak. Kiemelkedő a labdarúgók költségvetésének 66%-os emelkedése, ami annak fényében tanulságos, hogy egy osztállyal lejjebb szerepel a felnőtt csapatuk, mint a 2006/2007-es idényben. Az STC kézilabda szakosztálya 42%-al több pénzből gazdálkodik, de az sajnos még mindig nem elég ahhoz, hogy már kivívott NBI/B-ben szerepelhessenek. A ZVK 2007. évi teljes költségvetéséről nincs adatunk, ezért bázisként a 2007-es szakosztályi költségvetést adtuk meg. Vélhetően a vízilabdások költségvetési főösszeg emelkedése nem éri el a 10-05%-ot. A diagramból az is kiolvasható, hogy a kis egyesületek évente megközelítőleg azonos pénzüsszegekből gazdálkodnak.

Az önkormányzathoz benyújtott adatlapokból az derül ki, hogy Sárospatak városban 1797-en foglalkoznak valamilyen sporttevékenységgel. Ez a lakosság 13,31%-a. A képet árnyalja azonban, hogy ezt a létszámot jelentősen „megdobja” a Sporthorgász Egyesület aktív sportolásban inaktív tagsága, illetve az a tény, hogy a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola tanulói automatikusan tagjai a Rákóczi DSE-nek. Ha ezt is figyelembe vesszük, megállapíthatjuk, hogy szervezett keretek között Sárospatakon a lakosság 5,9%-a sportol rendszeresen. A vizsgált adatokhoz képest több, alkalmanként focizó és más sportot választó baráti társaságról van tudomásunk. Nem tisztünk, és e tanulmányunk nem is feladata az iskolai testnevelés vizsgálata.

Ami Sárospatak sportlétesítményeit illeti, megállapítható, hogy kétfelé kellene a fejlesztéseknek elindulniuk: szükség lenne egy olyan megfelelő belmagasságú sportcsarnokra, amely több sportág kiszolgálására is alkalmas lenne. A „vizes” sportágak megfelelő fogadási feltételeinek javítására olyan lehetőséget kellene találni, amit más városokban már alkalmaztak. Olyan medencére lenne szükség, amelyben akár nemzetközi vízilabda mérkőzések is rendezhetők lenének. Ismerve a fürdőfejlesztési elképzeléseket, illetve az anyagi lehetőségeket, olyan megoldás választását javasoljuk, ami a legkisebb anyagi áldozatvállalást jelenti. Célszerű lenne megfontolni a jelenlegi csúszdás medence (ami szabvány méretű vízilabda medence) oldalfalainak megemelését olyan módon, hogy elérje legalább a 1,9 métert. Ez költséghatékony, ugyanakkor sportolóbarát megoldást jelentene.

Az önkormányzat számára a sporttörvényben előírt sportigazgatási feladatok maradéktalan ellátását, valamint a sportkoncepcióban rögzített tevékenységek hivatali szintű koordinálását Sárospatak város Polgármesteri Hivatala látja el. Legmagasabb szinten a képviselőtestület az alpolgármester illetve a kulturális, oktatási és sport ügyekért felelős tanácsnok.

Az előterjesztések, tájékoztatók, beszámolók, határozati javaslatok előkészítője általában a sportreferens, illetve a tanácsnok. Az sporttal kapcsolatos előterjesztéseket az Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottság tárgyalja, illetve tesz javaslatot a sportcélú pénzek felosztására.

A sárospataki döntéshozók – illeszkedően az országos folyamatokhoz – az utánpótlás-nevelést szeretnék rövid- közép- és hosszú távon támogatni. Ez az irány megfelelő, összhangban van a

Heraklész program célkitűzéseivel is. Már rövidtávon javasoljuk azt, hogy a városi sportkölségvetés emelkedjen a működési költségvetés legalább 0,5%-ára.

Források:

Csajka Imre: Kis Pataki Sporttörténet. Sárospatak, 2002.

Hajdu Imre: Sárospatak város sportegyesületeiről, 2006-2009. Kézirat a szerzőnél.

Sárospatak város 2009. évi költségvetése.

<http://modellteam.extra.hu/home.html>

<http://www.zvk.uw.hu>

<http://www.susi.mlap.hu>

<http://stchandball.mindenkilapja.hu/>

<http://www.sorompodartsclub.gportal.hu>

Személyes interjúk.